Fullmäktige 16.11.2026 § 156

§ 156

Motion om att ta hänsyn till trygg mat i småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen i Esbo (Bordlagt 19.10.2026)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kambouris Veera
Kaarnalehto Annika
Vataja Anita
Sivonen Tuija
Korhonen Marikka
Saloranta-Eriksson Outi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Förslag

Esittelijä
Stadsstyrelsen

Efter avslutad diskussion om bordläggning frågade ordföranden om ärendet kan bordläggas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget om bordläggning, konstaterade ordföranden att fullmäktige hade godkänt det enhälligt.

Behandling

Saarentaus lämnade understödd av Ahonen m.fl. följande förslag till hemställan: 7.1

Fullmäktige hemställer att man i utlåtandepraxis om trygg mat beaktar att undervisningspersonalen inte förutsätts utarbeta utlåtanden som hör till hälso- och sjukvården eller utredningar som ersätter dem.

Saarentaus lämnade understödd av Ahonen m.fl. följande förslag till hemställan: 7.2

Fullmäktige hemställer att de inlämnade utlåtandena inte behöver förnyas årligen, utan att de uppdateras endast vid behov i samarbete med barnet eller den unga, vårdnadshavarna samt barnrådgivningen eller skolhälsovården.

Efter avslutad diskussion sammanfattade ordföranden de förslag som hade lämnats under diskussionen och konstaterade att stadsstyrelsens förslag hade godkänts enhälligt.

Därefter behandlades förslagen till hemställningar.

Ordföranden frågade om Saarentaus förslag till hemställan 7.1 kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att fullmäktige hade godkänt förslaget enhälligt.

Ordföranden frågade om Saarentaus förslag till hemställan 7.2 kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att fullmäktige hade godkänt förslaget enhälligt.

Beslut

Fullmäktige:

Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Dessutom godkändes följande hemställningar 7.1 och 7.2.

7.1

Fullmäktige hemställer att man i utlåtandepraxis om trygg mat beaktar att undervisningspersonalen inte förutsätts utarbeta utlåtanden som hör till hälso- och sjukvården eller utredningar som ersätter dem.

7.2

Fullmäktige hemställer att de inlämnade utlåtandena inte behöver förnyas årligen, utan att de uppdateras endast vid behov i samarbete med barnet eller den unga, vårdnadshavarna samt barnrådgivningen eller skolhälsovården.

Redogörelse

Sammandrag

Mika-Erik Walls och 13 andra ledamöter lämnade 20.4.2026 en motion där de föreslår att Esbo stad:

1. utreder hur behov i anslutning till trygg mat för närvarande har identifierats och beaktats i småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen
2. kartlägger befintlig praxis i andra kommuner för att möjliggöra trygg mat
3. skapar en anvisning eller verksamhetsmodell med vilken man säkerställer att ett barn vid behov under skoldagen kan serveras ett enkelt måltidsalternativ som barnet upplever som tryggt
4. säkerställer att skolpersonalen har tillräckligt med information och kompetens för att identifiera situationer där ett barn inte äter på grund av sensorisk reglering eller andra problem som anknyter till ätande
5. tar hänsyn till lösningar som anknyter till trygg mat som en del av helheten för stöd för lärande och stöd för elevens välbefinnande samt
6. ber om eventuella behövliga utlåtanden om ärendet (ungdomsfullmäktige, rådet för personer med funktionsnedsättning i Esbo, nämnden för fostran och lärande och så vidare).

Utlåtande om motionen

Utlåtandet har beretts inom sektorn för fostran och lärande i samarbete mellan finsk småbarnspedagogik, finsk grundläggande utbildning och resultatenheten Svenska bildningstjänster samt sektorns stab och Esbo stads måltidstjänster.

Rådet för personer med funktionsnedsättning i Esbo gav ett utlåtande om motionen i juni 2026. Rådet understöder motionen, där det föreslås att trygg mat ska beaktas i småbarnspedagogiken och den grundläggande

utbildningen i Esbo. Rådets utlåtande bifogas i sin helhet som tilläggsmaterial.

Ungdomsfullmäktige i Esbo gav ett utlåtande om motionen i augusti 2026. Även ungdomsfullmäktige stöder motionen om att beakta trygg mat i småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen i Esbo. Ungdomsfullmäktiges utlåtande bifogas i sin helhet som tilläggsmaterial.

Utlåtandet behandlades av nämnden för fostran och lärande 26.08.2026 och av nämnden Svenska rum 27.08.2026.

I motionen begärs att staden

1. utreder hur behov i anslutning till trygg mat för närvarande har identifierats och beaktats i småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen.

Med trygg mat avses en diet som beviljas av hälsorelaterade skäl och som utnyttjas när ett barn har sådana problem med att äta att barnet inte klarar av att äta de måltider som serveras. Trygg mat säkerställer att barnet får tillräckligt med näring och energi så att hen orkar delta och lära sig under dagen.

Trygg mat beviljas alltid utgående från en individuell expertbedömning och det är inte möjligt att få trygg mat utan en utvärdering av hälsovården. Barnets näringsintag och en utvidgning av dieten ska följas under experthandledning, så att dieten inte i onödan blir för snäv och så att barnets tillväxt och utveckling framskrider normalt.

I Esbo har det varit möjligt att få så kallad trygg mat genom en anmälan om specialdiet och ett bifogat intyg av en yrkesutbildad person inom hälsovården. Sedan år 2017 har det också varit tillräckligt att bifoga ett utlåtande av en speciallärare inom småbarnspedagogik till anmälan om specialdiet. Processen, inklusive remisspraxis, har preciserats i samarbete med Västra Nylands välfärdsområde och Esbo måltidstjänster våren 2026. Våren 2026 förenhetligades praxis och speciallärarna inom småbarnspedagogiken skriver i fortsättningen inte utlåtanden om trygg mat, men de kan lämna ett följebrev till en näringsterapeut om behovet.

Inom småbarnspedagogiken finns i övrigt en etablerad praxis. För att trygga ett smidigt samarbete inom den grundläggande utbildningen ses skolprocessen över under sommaren 2026 och skolorna informeras i början av hösten 2026.

2. kartlägger befintlig praxis i andra kommuner för att möjliggöra trygg mat.

I kommunerna som hör till Västra Nylands välfärdsområde finns gemensamma anvisningar som välfärdsområdet har tagit fram, men det kan förekomma små skillnader i remisspraxis mellan de olika kommunerna. Varje familj har dock möjlighet att be barnrådgivningen eller skolhälsovården om en remiss till välfärdsområdets näringsterapi för en bedömning av behovet av trygg mat. Också i Helsingfors och Vanda behövs ett utlåtande från hälsovården för att ett barn ska få trygg mat.

3. skapar en anvisning eller verksamhetsmodell med vilken man säkerställer att ett barn vid behov under skoldagen kan serveras ett enkelt måltidsalternativ som barnet upplever som tryggt.

En sådan anvisning har skapats av Västra Nylands välfärdsområde. Behovet av trygg mat utvärderas alltid av en näringsterapeut eller den specialiserade sjukvården, och familjen lämnar det utlåtande de fått till producenten av måltidstjänster.

4. säkerställer att skolpersonalen har tillräckligt med information och kompetens för att identifiera situationer där ett barn inte äter på grund av sensorisk reglering eller andra problem som anknyter till ätande.

Samarbetet och informationsgången mellan skolpersonalen och familjen är viktigt i detta sammanhang. Om skolpersonalen är orolig över hur ett barn äter, kontaktar de vårdnadshavarna och hänvisar vid behov barnet/den unga till skolhälsovårdarens mottagning. Hälsovårdaren skriver vid behov en remiss till näringsterapeutens mottagning. Skolpersonalen erbjöds utbildning om problem med ätande 2.10.2025, och det är möjligt att ordna fler utbildningar i fortsättningen om det finns ett behov.

5. tar hänsyn till lösningar som anknyter till trygg mat som en del av helheten för stöd för lärande och stöd för elevens välbefinnande.

Om ett barn i småbarnspedagogiken behöver trygg mat skriver en speciallärare inom småbarnspedagogik tillsammans med vårdnadshavarna en remiss till välfärdsområdets näringsterapeut. Näringsterapeuten skriver ett utlåtande om den trygga mat som barnet behöver och enheten för småbarnspedagogik beställer sådan mat till barnet.

I den grundläggande utbildningen skriver skolhälsovårdaren en remiss till näringsterapeuten, och om näringsterapeuten ger ett utlåtande om trygg mat, ska barnets/den ungas vårdnadshavare sända utlåtandet till både producenten av måltidstjänster och skolans personal, som följer med hur barnet äter och vid behov tar kontakt med hemmet.

Vid behov kan man också med elevens och vårdnadshavarens tillstånd sammankalla en elevspecifik multiprofessionell expertgrupp, där man tillsammans med vårdnadshavaren och barnet/den unga diskuterar helhetssituationen tillsammans med personer som är väsentliga med tanke på situationen (till exempel hälsovårdare, specialiserad sjukvård, klasslärare, representant för måltidstjänsterna).

6. ber om eventuella behövliga utlåtanden om ärendet (ungdomsfullmäktige, rådet för personer med funktionsnedsättning i Esbo, nämnden för fostran och lärande och så vidare).

Utlåtandena från ungdomsfullmäktige och rådet för personer med funktionsnedsättning finns i sin helhet som bilagor till det här utlåtandet.

Beslutshistoria

Fullmäktige 19.10.2026 § 147

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Mika-Erik Walls m.fl. motion 20.4.2026 om att ta hänsyn till trygg mat i

småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen i Esbo och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Saarentaus föreslog understödd av ordförande Limnell bordläggning.

Efter avslutad diskussion om bordläggning frågade ordföranden om ärendet kan bordläggas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget om bordläggning, konstaterade ordföranden att fullmäktige hade godkänt det enhälligt.

Beslut

Fullmäktige:

Ärendet bordlades enhälligt.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 05.10.2026 § 327

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Mika-Erik Walls m.fl. fråga 20.4.2026 om att ta hänsyn till trygg mat i småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen i Esbo och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Stadsstyrelsen 28.9.2026 § 314

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Mika-Erik Walls m.fl. fråga 20.4.2026 om att ta hänsyn till trygg mat i småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen i Esbo och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Katainen föreslog understödd av Partanen att ärendet bordläggs.

Efter avslutad diskussion frågade ordföranden om Katainens förslag om bordläggning kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att det hade godkänts enhälligt.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Ärendet bordlades enhälligt.

Nämnden Svenska rum 27.8.2026 § 78

Förslag

Föredragande

Direktör för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen som svar på en motion som lämnats av Mika-Erik Walls och 13 andra fullmäktigeledamöter 20.4.2026 om att ta hänsyn till trygg mat i småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen i Esbo.

Behandling

Direktör för Svenska bildningstjänster Barbro Högström var föredragande, då direktör för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola var förhindrad.

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Nämnden för fostran och lärande 26.8.2026 § 148

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola

Nämnden för fostran och lärande ger ett utlåtande enligt redogörelsen som svar på Mika-Erik Walls och 13 andra fullmäktigeledamöters motion 20.4.2026 om att ta hänsyn till trygg mat i småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen i Esbo.

Behandling

Föredragandens tekniska ändring i redogörelsen har beaktats i protokollet.

Walls lämnade understödd av Peltoniemi, Kurri, Määttänen och Dookie följande tilläggsförslag:

”Nämnden anser det vara viktigt att processen kring trygg mat görs tillräckligt tydlig, smidig och jämlik för familjerna. Vårdnadshavarna ska informeras öppet, på klarspråk och tillgängligt om i vilka fall man kan bedöma behovet av trygg mat, vem föräldrarna ska kontakta och hur processen framskrider mellan småbarnspedagogiken, skolan, måltidstjänsterna och Västra Nylands välfärdsområde. I informationen ska också flerspråkiga familjer i Esbo beaktas. Nämnden betonar att frågan i synnerhet gäller många barn och unga med neurodiversitet samt barn som har utmaningar inom sinnesreglering och ätande. Dessutom anser nämnden det vara viktigt att personalens kompetens stärks genom regelbunden utbildning och att det utreds hur man kan säkerställa att barn och unga får tillräcklig näring i situationer där bedömningen inom hälsovården eller remissprocessen fördröjs.”

Efter avslutad diskussion frågade ordförande Laiho om Walls tilläggsförslag kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att det godkänts enhälligt.

Beslut

Nämnden för fostran och lärande gav ett utlåtande enligt redogörelsen som svar på Mika-Erik Walls och 13 andra fullmäktigeledamöters motion 20.4.2026 om att ta hänsyn till trygg mat i småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen i Esbo.
Dessutom anser nämnden det vara viktigt att processen kring trygg mat görs tillräckligt tydlig, smidig och jämlik för familjerna. Vårdnadshavarna

ska informeras öppet, på klarspråk och tillgängligt om i vilka fall man kan bedöma behovet av trygg mat, vem föräldrarna ska kontakta och hur processen framskrider mellan småbarnspedagogiken, skolan, måltidstjänsterna och Västra Nylands välfärdsområde. I informationen ska också flerspråkiga familjer i Esbo beaktas. Nämnden betonar att frågan i synnerhet gäller många barn och unga med neurodiversitet samt barn som har utmaningar inom sinnesreglering och ätande. Dessutom anser nämnden det vara viktigt att personalens kompetens stärks genom regelbunden utbildning och att det utreds hur man kan säkerställa att barn och unga får tillräcklig näring i situationer där bedömningen inom hälsovården eller remissprocessen fördröjs.

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa
- Espoon nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa
- Espoon vammaisneuvoston lausunto valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

För kännedom